При ефективній співпраці страховиків і домогосподарств є можливість покращення інвестиційного клімату в країні, ефективнішого розподілу заощаджень домогосподарств і забезпечення сталого економічного поступу.

Література

1. Юрій С. І. Фінанси домогосподарств: теоретичні підходи до трактування сутності / С. І. Юрій, Т. О. Кізима // Фінанси України. – 2008. – № 8. – С. 3-10.

2. Кулина Г. М. Роль фінансів домогосподарств у розвитку страхування в Україні / Г. М. Кулина // Економіка і суспільство. – 2016. – № 3. – С. 406-411.

3. Підсумки діяльності страхових компаній за 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/sk_I%D0%86%D0%86_2016.pdf.

Швець Ю. З.

Науковий керівник: Кулина Г. М., к.е.н.

Тернопільський національний економічний університет

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ФІНАНСОВИХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ

Ефективна організація процесу страхування у країні відіграє надзвичайно важливу роль у контексті стимулювання економічного зростання, підвищення господарської активності окремих суб'єктів, створення рівних прав для всіх учасників процесу, забезпечення страхового захисту і впевненості у стабільному майбутньому для ведення підприємницької діяльності. Крім того, страхування дозволяє убезпечити юридичних осіб і населення від негативних наслідків різноманітних фінансових викликів і загроз. Водночас, в Україні розвиток страхування стримується наявністю низки проблем, вирішенню яких присвячено зазначене дослідження.

Дослідженням питання страхування, формування страхового ринку та особливостей функціонування страхових компаній займались такі вітчизняні і зарубіжні вчені, як: М. М. Александрова, В. Д. Базилевич, Н. М. Внукова, О. Д. Вовчак, Л. М. Горбач, О. Д. Заруба, В. В. Ковальова, С. С. Осадець, В. А. Сухова, О. О. Терещенко, Т. А. Федорова та інші. Незважаючи на достатню увагу, яка приділяється проблемам страхування, особливої уваги заслуговують питання, пов'язані з пошуком пріоритетних напрямів забезпечення його розвитку в умовах фінансових викликів і загроз.

Сьогодні в Україні постала низка соціально-політичних проблем, які стримують розвиток двосторонніх паритетних відносин у страховому процесі, а складний фінансово-економічний стан суб'єктів господарювання і населення не сприяє реальному втіленню основного призначення страхування – забезпечення страхового захисту від непередбачуваних подій чи випадків. Крім того, недосконаліть нормативно-правової бази у сфері реалізації страхових послуг,

недостатня прозорість фінансової звітності страховиків і відсутність якісної стратегічної інформації щодо їх функціонування, а також чисельна кількість випадків шахраювання з боку страхових компаній, у свою чергу, знижують інтенсивність укладення договорів страхування та зростання страхового інтересу у громадян. Разом із тим, неможливість повернення коштів з депозитних рахунків банків внаслідок різкого зниження ліквідності банківської системи й зниження дохідності та ліквідності цінних паперів в активах страховиків, а також складнощі механізму оподаткування страхової діяльності негативно позначаються на функціонуванні вітчизняних страховиків і неможливості здійснення ними операцій інвестиційного характеру. Враховуючи те, що у світі страховики є реальними конкурентами іншим фінансово-банківським установам у забезпеченні інвестиційного розвитку економіки, то в Україні цього досі не досягнуто.

Таким чином, в умовах політико-економічної нестабільності виникла необхідність розробки конкретних антикризових заходів щодо забезпечення ефективного розвитку страхування загалом і страхових компаній зокрема. Перш за все доцільно забезпечити підвищення інституційної здатності регулятора у контексті: розширення його повноважень і розробки спеціального механізму фінансування; підвищення прозорості діяльності як регулятора, так і страховиків; пом’якшення адміністративного тиску на страховий ринок і вимог до перестрахування у перестраховиків-нерезидентів [1].

Водночас варто:

по-перше, внести зміни у нормативно-правове забезпечення страхової діяльності в галузі підвищення вимог до ліцензійних умов, поетапного запровадження нових вимог до капіталу та активів страховика, критеріїв надійності інвестиційних інструментів страховика;

по-друге, забезпечити розширення спектру пропозицій страхових продуктів, які пропонуються на страховому і перестраховому ринках, намагатись оптимізувати страховий портфель, величину власного утримання, видатки, а також підвищити ефективність управлінських рішень;

по-третє, забезпечити розвиток страхового посередництва, діяльності актуаріїв та аварійних комісарів, створити єдиний реєстр страхових агентів, що дасть можливість мінімізувати використання неправомірних схем на ринку страхування;

по-четверте, здійснити підготовку висококваліфікованих кадрів та підвищити рівень фінансової грамотності і страхової культури населення країни;

по-п’яте, розробити та реалізувати заохочувальні заходи для страховиків, що добровільно дотримуються у своїй діяльності стандартів прозорості та підвищених вимог до платоспроможності і впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності;

по-шосте, удосконалити моніторинг діяльності страховиків та посилити контроль за дотриманням страховиками вимог щодо забезпечення платоспроможності, фінансової стійкості, розміру чистих активів, статутного капіталу та осіб, що володіють значною часткою капіталу страховиків.

Як результат, це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності, формуванню сучасної інфраструктури страхового ринку, створенню єдиних баз даних страхових компаній, покращенню вимог до порядку створення і діяльності страхових організацій, збільшенню інвестиційних можливостей страховиків, впровадженню системи мотивацій їх інвестиційної діяльності та приведенню вітчизняного страхового ринку у відповідність зі світовими стандартами.

Україна може і має зайняти належне, гідне місце у міжнародній страховій системі і світовій економіці в цілому, увійти в універсальну страхову систему, яка поєднує разом високорозвинені країни, що розвиваються на основі базових міжнародних правил і дисциплін.